

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 614

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 23 iunie 2022

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 870 din 16 decembrie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, precum și ale art. 3 alin. (3) și (4) și ale art. 4 alin. (9) [în redactarea anterioară modificărilor dispuse prin Legea nr. 199/2019] și (11) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.....	2–9
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
918/2.118. — Ordin al ministrului investițiilor și proiectelor europene și al președintelui Autorității pentru Digitalizarea României pentru aprobarea schemei de ajutor <i>de minimis</i> „Ajutor <i>de minimis</i> pentru sprijinirea dezvoltării de produse și servicii TIC inovative create de IMM-uri” în cadrul axei prioritare 2, prioritatea de investiție 2b „Dezvoltarea produselor și serviciilor TIC, a comerțului electronic și a cererii de TIC”, acțiunea 2.2.1 „Sprijinirea creșterii valorii adăugate generate de sectorul TIC și a inovării în domeniu prin dezvoltarea de clustere”, apelul 3, din Programul operațional Competitivitate 2014—2020	10–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 870**

din 16 decembrie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, precum și ale art. 3 alin. (3) și (4) și ale art. 4 alin. (9) [în redactarea anterioară modificărilor dispuse prin Legea nr. 199/2019] și (11) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantei Ministerului Public, procuror Nicoleta-Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, precum și ale art. 3 alin. (3) și (4) și ale art. 4 alin. (9) și (11) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, excepție ridicată de Petre Badea și Aedificia Carpați — S.A., prin reprezentant Cristian-Marius Grăjdan, în Dosarul nr. 38.321/3/2018/a1 al Tribunalului București — Secția I penală, de Ștefan Marin Crăciun în Dosarul nr. 2.962/83/2015 al Curții de Apel Oradea — Secția penală și pentru cauze cu minori și de Athenaeum Group — S.R.L. în Dosarul nr. 32.120/3/2017/a1 (725/2019) al Curții de Apel București — Secția a II-a penală. Excepția formează obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 975D/2019, nr. 1.226D/2019 și nr. 1.604D/2019.

2. La apelul nominal răspunde, pentru Athenaeum Group — S.R.L., domnul avocat Cosmin Flavius Coștaș, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsesc celelalte părți. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra faptului că cele trei dosare conexe se află la al doilea termen de judecată. La primul termen de judecată, din 18 noiembrie 2021, s-a dispus conexarea dosarelor nr. 1.226D/2019 și nr. 1.604D/2019 la Dosarul nr. 975D/2019, care a fost primul înregistrat. Totodată, în urma solicitării domnului avocat Cosmin Flavius Coștaș, s-a acordat un nou termen de judecată, la data de 16 decembrie 2021, pentru care s-au citat părțile, cu copie după cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene. Magistratul-asistent referă asupra notelor scrise depuse la dosar de către Athenaeum Group — S.R.L.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul domnului avocat Cosmin Flavius Coștaș, care solicită, în temeiul art. 267 paragraful 3 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu următoarele întrebări preliminare: „În interpretarea dispozițiilor art. 394 și art. 395 din Directiva 2006/112/CE și în contextul aplicării unor măsuri de simplificare și măsuri de

prevenire a evaziunii fiscale sau a fraudei: Se poate considera că un stat membru este autorizat să exercite prin intermediul Parchetului și al specialiștilor care își desfășoară activitatea în cadrul activităților de administrare fiscală în materia taxei pe valoarea adăugată, inclusiv verificarea includerii unor operațiuni în sfera de aplicare a TVA, analizarea condițiilor pentru exercitarea dreptului de deducere a TVA, analizarea condițiilor în care o operațiune este scutită de TVA, determinarea bazei impozabile a TVA și aplicarea sancțiunilor pentru neîndeplinirea obligațiilor în materie de TVA? Care sunt consecințele în plan fiscal în ipoteza în care statul membru nu a urmat, pentru autorizarea desfășurării unor asemenea activități, procedura prevăzută de art. 395 din Directiva 2006/112/CE? Este compatibilă cu dispozițiile art. 41 alin. (2) lit. a)—c) și art. 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene o practică a organelor de urmărire penală dintr-un stat membru care presupune stabilirea de obligații fiscale direct în cadrul unei proceduri penale, prin actul de acuzare, fără a se urma sau iniția procedura administrativă specială de stabilire a obligațiilor fiscale disponibilă la nivel național? Este compatibilă cu dispozițiile art. 41 alin. (2) lit. a)—c) și art. 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene o practică a organelor de urmărire penală dintr-un stat membru care presupune suprimarea garanțiilor existente în procedura administrativă specială de stabilire a obligațiilor fiscale disponibilă la nivel național, în special a celor referitoare la dreptul de a propune și de a administra probe, dreptul de apărare, dreptul la un proces echitabil și dreptul la o cale de atac efectivă?” Referitor la primul aspect, susține că toate dispozițiile fiscale naționale în materie de TVA reprezintă o transpunere a dispozițiilor Directivei 2006/112/CE. Or, din lectura acestei directive și din analiza jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene nu rezultă că vreun stat membru ar fi exercitat atribuții de natură pur fiscală prin intermediul altor autorități decât autoritățile administrative fiscale. Apreciază că nu se poate recunoaște parchetului sau specialiștilor antifraudă delegați la parchet dreptul de a stabili obligații fiscale. În ceea ce privește sancțiunea procedurală aplicabilă, arată că derogările de la art. 394 din Directiva 2006/112/CE nu pot fi realizate decât urmând procedura de la art. 395 din aceeași directivă, ceea ce implică acordarea unei derogări. Susține că statul român nu a solicitat o asemenea derogare în ceea ce privește reglementarea atribuțiilor specialiștilor antifraudă și ale parchetului în stabilirea existenței și întinderii obligațiilor fiscale.

4. Referitor la compatibilitatea dreptului național cu dispozițiile art. 41 alin. (2) lit. a)—c) și ale art. 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, arată că în România, în practică, obligațiile fiscale se stabilesc direct în cadrul unei proceduri penale prin actul de acuzare fără a se urma o procedură administrativă specială de stabilire a acestora, fapt ce presupune suprimarea tuturor garanțiilor existente în procedura fiscală obișnuită. Susține că între organele fiscale și

organele de cercetare penală funcționează un mecanism de colaborare, care presupune că organele fiscale au întotdeauna obligația, atunci când descoperă indiciile săvârșirii unei infracțiuni, de a sesiza organele penale. Însă mecanismul nu funcționează și în sens invers, parchetul putând solicita organului fiscal doar efectuarea unor verificări care nu au finalitate practică. Arată că într-o procedură fiscală sunt asigurate toate garanțiile procedurale, pe când în cazul urmăririi penale, care nu se referă la un titlu de creanță fiscală, aceste garanții nu se mai regăsesc.

5. Având cuvântul asupra cererii de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene, reprezentanta Ministerului Public susține că Curtea Constituțională nu este o instanță de ultim grad, ci o instanță de contencios constituțional. Având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate, precum și stadiul procesual al cauzei în care a fost ridicată excepția (judecata în fond, la Tribunalul București), solicită respingerea cererii de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene ca inadmisibilă. Arată că, potrivit art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Curtea de Justiție a Uniunii Europene reprezintă un instrument de cooperare între Uniune și instanțele naționale care soluționează un litigiu, acestea din urmă putând sesiza instanța Uniunii Europene. Aplicarea directă a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene ține de competența exclusivă a instanțelor judecătorești, iar dispozițiile care fac obiectul excepției de neconstituționalitate vizează persoanele care asigură suportul tehnic de specialitate, respectiv inspectorii antifraudă, cu atribuții în efectuarea constatărilor tehnico-științifice. Apreciază că dispozițiile criticate vizează o materie distinctă de cea la care se referă întrebările cu care se solicită sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene. Întrebările preliminare se referă la condițiile aplicabile pentru deducerea TVA-ului, pentru scutirea de la plata TVA-ului, calcularea acestuia, chestiuni ce sunt reglementate de alte dispoziții legale din alte acte normative. Așa fiind, apreciază că întrebările expuse nu au legătură cu excepția de neconstituționalitate, motiv pentru care reiterează concluziile de respingere a cererii de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene ca inadmisibilă.

6. Având cuvântul în replică, avocatul prezent susține că există o jurisprudență constantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene, care apreciază ca fiind admisibile sesizările realizate de curțile constituționale europene. De asemenea, arată că, deși nu ține de competența parchetului să aprecieze asupra TVA, acesta o face în cadrul diverselor dosare. Totodată, arată că dorește extinderea obiectului excepției de neconstituționalitate și la dispozițiile art. 116 alin. (5) și ale art. 120¹ din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

7. În ceea ce privește fondul cauzei, apreciază că, prin reglementarea atribuțiilor specialiștilor antifraudă detașați în cadrul parchetelor, se eludează normele de competență. Apreciază că se pot ridica întrebări în ceea ce privește actele emise de specialiștii antifraudă sau de către parchet, pe baza celor constatate de către acești specialiști, în condițiile în care aceștia nu aveau *ab initio* competența de a stabili obligații fiscale. Susține că fiscul este singura entitate administrativă ce are dreptul de a stabili obligații fiscale și de a emite titluri de creanță. Revenind asupra formelor de colaborare dintre organele fiscale și cele penale, apreciază că nimic nu împiedică parchetul să ceară organelor fiscale efectuarea de verificări fiscale sau reverificări. Colaborarea dintre cele două instituții este motivată de necesitatea ca întotdeauna să existe un titlu de creanță cert, pe care, pe de-o parte, să se poată fundamenta o acuzație în materie penală și să se poată determina prejudiciul, în sensul art. 10 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, iar, pe de altă parte, să i se dea posibilitatea contribuabilului să conteste acel act administrativ fiscal. Invocă Decizia Curții Constituționale nr. 102 din 17 februarie 2021. În continuare, se referă la facilitățile fiscale oferite, prin acte normative, contribuabililor ale căror obligații fiscale sunt stabilite prin titluri de creanță emise în mod

legal, care însă nu se aplică și celor ale căror obligații fiscale sunt stabilite de către parchet. Or, această situație echivalează cu o discriminare între două categorii de contribuabili aflați în situații similare.

8. Având cuvântul pe fondul cauzei, reprezentanta Ministerului Public, făcând referire la jurisprudența Curții Constituționale, solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. Specialiștii antifraudă sunt detașați în cadrul parchetelor, fiind însă independenți din perspectiva exercitării atribuțiilor. Aceștia își exercită atribuțiile în baza legii, iar constatările tehnico-științifice întocmite de inspectorii antifraudă sunt mijloace de probă, conform Codului de procedură penală. Totodată, potrivit art. 5 din Codul de procedură penală, organele judiciare au obligația de a strânge și de a corela conținutul acestora cu alte mijloace de probă. De asemenea, părțile pot contesta aceste mijloace de probă atât în faza de urmărire penală, cât și în faza de judecată, în condiții de contradictorialitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

9. Prin Încheierea din 12 aprilie 2019 (astfel cum aceasta a fost îndreptată prin Încheierea din 24 aprilie 2019), pronunțată în Dosarul nr. 38.321/3/2018/a1, **Tribunalul București — Secția I penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, precum și ale art. 3 alin. (3) și ale art. 4 alin. (9) și (11) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative**, excepție ridicată de Petre Badea și Aedificia Carpați — S.A., prin reprezentant Cristian-Marius Grăjdan, în procedura de cameră preliminară, într-o cauză în care au fost efectuate constatări tehnico-științifice.

10. Prin Încheierea penală din 17 aprilie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 2.962/83/2015, **Curtea de Apel Oradea — Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (3) și alin. (4) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative**, excepție ridicată de Ștefan Marin Crăciun cu ocazia soluționării unei cauze penale, în care au fost efectuate constatări tehnico-științifice.

11. Prin Încheierea nr. 117/CO-CP din 25 aprilie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 32.120/3/2017/a1 (725/2019), **Curtea de Apel București — Secția a II-a penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative**, excepție ridicată de Athenaeum Group S.R.L. cu ocazia soluționării unei contestații împotriva încheierii pronunțate în camera preliminară, într-o cauză în care au fost efectuate constatări tehnico-științifice.

12. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii acesteia apreciază că prin dispozițiile art. 3 alin. (3) și ale art. 4 alin. (9) și (11) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 se realizează o imixtiune a puterii administrative în activitatea puterii judecătorești. Susțin că inspectorii antifraudă sunt într-o legătură strânsă cu administrația de stat, legătură care depășește limitele unei colaborări instituționale. Atât timp cât inspectorii antifraudă au această dependență de autoritatea administrativă, ei nu beneficiază de independența de care trebuie să beneficieze organele judiciare. Prin conferirea calității de mijloc de probă raportului specialistului antifraudă, legiuitorul

a pus semnul egalității între mijloacele de probă administrate de organele judiciare și mijloacele de probă ce provin de la un membru al autorității administrative. Inspectorii Agenției Naționale de Administrare Fiscală, care rămân în continuare salariați ai acestei instituții, deși sunt detașați în cadrul parchetului, lucrează sub coordonarea procurorului, întocmesc procese-verbale și rapoarte de constatare tehnico-științifică, ce au valoare probatorie, situație care este de natură a încălca dreptul la apărare al celorlalți participanți la proces. Apreciază că dispozițiile de lege criticate recunosc angajaților părții civile dreptul de a înfăptui procedee probatorii și de a întocmi mijloace de probă, ceea ce reprezintă o violare a garanțiilor dreptului la un proces echitabil, dar și a principiului egalității în fața legii și a egalității armelor în fața legii. Precizează că această excepție are în vedere și suspiciunea rezonabilă că asupra acestor mijloace de probă planează posibilitatea ca în fond conținutul acestora să aibă un caracter părtinitor prin raportare la faptul că, deși se află sub controlul și conducerea Ministerului Public, inspectorii antifraudă nu pierd statutul de salariați ai Agenției Naționale de Administrare Fiscală, ci furnizează acestei părți mijloace de probă care vor fi folosite cu prilejul exercitării și susținerii acțiunii civile.

13. Apreciază că noțiunea de „suport tehnic de specialitate” nu corespunde cerințelor de claritate a legii și permite interpretarea sa în sensul imixtunii executivului în activitatea judiciară prin întocmirea de rapoarte care constituie probe în procesul penal. De asemenea, susțin că sintagma „clarificarea unor aspecte tehnice în activitatea de urmărire penală” este lipsită de claritate și previzibilitate.

14. În ceea ce privește dispozițiile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, susțin că sintagma „specialiști cu înaltă calificare” din acest articol este neclară, fiind dificil de stabilit care a fost voința legiuitorului la redactarea normei. În lipsa unei reglementări clare și precise, se poate ajunge la situația în care, în dosare economice complexe, constatarea tehnico-științifică să fie efectuată de „specialiști cu înaltă calificare” fie fără nicio pregătire profesională (debutanți), fie cu o experiență minimă (un an în cazul asistenților). În concluzie, apreciază că dispoziția de lege criticată este incompatibilă cu standardele privind calitatea legii consacrate în jurisprudența Curții Constituționale.

15. Totodată, se susține că rapoartele de constatare tehnico-științifică întocmite de inspectorii antifraudă detașați la unitățile de parchet sunt mijloace de probă în procesul penal. Se aduce atingere dreptului la un proces echitabil, întrucât permite persoanei vătămate/părții civile/subiectului pasiv al infracțiunii economico-financiare să își calculeze propriul prejudiciu, acesta având valoarea juridică de „mijloc de probă”. Astfel, pretenția persoanei vătămate devine mijloc de probă, ceea ce contravine normelor constituționale și convenționale referitoare la egalitatea în fața legii, la principiul legalității și la dreptul la un proces echitabil. Susține că statul este privilegiat în raport cu ceilalți subiecți de drept, generând o inechitate procesuală evidentă. Textul de lege criticat conferă posibilitatea inspectorilor Agenției Naționale de Administrare Fiscală de a fi detașați la unitățile de parchet pentru efectuarea unor veritabile acte procedurale ce dobândesc valența unor mijloace de probă, aspect aflat în contradicție cu cele mai importante valori democratice.

16. **Tribunalul București — Secția I penală** arată că Direcția Națională Anticorupție este o structură cu personalitate juridică a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Principiul separațiilor puterilor nu exclude funcționarea în cadrul instanțelor și al parchetelor a unor specialiști care să sprijine activitatea acestora. Prin urmare, un raport de constatare întocmit de specialistul antifraudă, dacă sunt îndeplinite dispozițiile din Codul de procedură penală, poate constitui mijloc de probă în procesul penal. Acest fapt nu conduce la concluzia că ar avea o valoare probantă mai mare decât celelalte probe, ci, dimpotrivă, ar avea aceeași valoare probantă și trebuie să fie coroborat cu alte probe sau mijloace de probă care să conducă la stabilirea existenței sau a

inexistenței unei fapte penale și a vinovăției. Prin urmare, fiind probă, părțile pot formula obiecțiuni, îi pot contesta temeinicia în cursul cercetării judecătorești și pot solicita efectuarea unei expertize.

17. **Curtea de Apel Oradea — Secția penală și pentru cauze cu minori** apreciază că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale. Detașarea inspectorilor antifraudă din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală în cadrul parchetelor și efectuarea de către aceștia de constatări tehnico-științifice, care reprezintă mijloace de probă în procesul penal, nu constituie un aspect care să vieceze egalitatea în drepturi, modul de înfăptuire a justiției, dreptul la apărare sau dreptul la un proces echitabil.

18. **Curtea de Apel București — Secția a II-a penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că, în mod constant, Curtea Constituțională a statuat că, potrivit art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală, constatările tehnico-științifice se dispun când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei. Așadar, ceea ce este specific în cazul constatării, ca mijloc de probă, este urgența, consemnarea anumitor elemente — care constituie probe în procesul penal — înainte ca acestea să dispară sau să fie distruse sub acțiunea timpului sau prin acțiunea persoanelor implicate. Prin constatare se stabilește dacă elementele de la locul faptei constituie indicii sau pot conduce la suspiciunea rezonabilă că a fost săvârșită o faptă penală. Astfel, din interpretarea teleologică a reglementărilor procesuale penale, Curtea Constituțională a constatat că regula este aceea că — atunci când organele judiciare, în cursul urmăririi penale, au nevoie de opinia unui expert pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea unor fapte ori împrejurări ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză — se dispune efectuarea unei expertize, iar nu a unei constatări. Astfel, dispunerea efectuării constatării va fi întotdeauna excepția, aceasta putând fi realizată doar dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală.

19. Așa fiind, prin Decizia nr. 835 din 14 decembrie 2017, Curtea a reținut că dispozițiile art. 3 alin. (3) și alin. (4) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 trebuie interpretate și aplicate prin coroborare cu dispozițiile Codului de procedură penală aplicabile în această materie, astfel încât constatările tehnico-științifice efectuate de către inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor pot fi dispuse doar în cazuri de excepție, când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei.

20. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

21. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

22. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

23. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, precum și ale art. 3 alin. (3) și (4) și ale art. 4 alin. (9) și (11) din Ordonanța de

urgentă a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 244 din 11 aprilie 2002. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 29 iunie 2013. Alin.(3) și (4) ale art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 au fost abrogate prin art. 1 pct. 1 din Legea nr. 199/2019 privind unele măsuri referitoare la inspectorii antifraudă din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală — Direcția de combatere a fraudelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 903 din 8 noiembrie 2019. Totodată, prin art. 1 pct. 2 și 3 din aceeași lege a fost modificat art. 4 alin. (9) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013, respectiv a fost abrogat alin. (11) al art. 4 din aceeași ordonanță de urgență. Cu toate acestea, din consultarea actelor aflate la dosar rezultă că în cauză au fost întocmite constatări tehnico-științifice, astfel că, potrivit Deciziei nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, dispozițiile criticate își produc efecte în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. De asemenea, din analiza notelor scrise ce însoțesc excepția de neconstituționalitate rezultă că se are în vedere art. 4 alin. (9) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 în redactarea anterioară modificărilor dispuse prin Legea nr. 199/2019. Dispozițiile criticate au următorul conținut:

— Art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002: „(1) În cadrul Direcției Naționale Anticorupție sunt numiți, prin ordin al procurorului șef al acestei direcții, cu avizul ministerelor de resort, specialiști cu înaltă calificare în domeniul economic, financiar, bancar, vamal, informatic, precum și în alte domenii, pentru clarificarea unor aspecte tehnice în activitatea de urmărire penală.

(2) Specialiștii prevăzuți la alin. (1) au calitatea de funcționar public și își desfășoară activitatea sub directa conducere, supraveghere și control nemijlocit al procurorilor din Direcția Națională Anticorupție. Specialiștii au drepturile și obligațiile prevăzute de lege pentru funcționarii publici, cu excepțiile menționate în prezenta ordonanță de urgență. De asemenea, specialiștii beneficiază, în mod corespunzător, de drepturile prevăzute la art. 26 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 177/2002 privind salarizarea și alte drepturi ale magistraților, cu modificările și completările ulterioare.”;

— Art. 3 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013: „(3) În cadrul structurii centrale a Direcției generale antifraudă fiscală funcționează pe lângă structurile de prevenire și control Direcția de combatere a fraudelor, care acordă suport tehnic de specialitate procurorului în efectuarea urmăririi penale în cauzele având ca obiect infracțiuni economico-financiare. În acest scop inspectorii antifraudă din cadrul acestei direcții sunt detașați în cadrul parchetelor, în condițiile legii, pe posturi de specialiști.

(4) În exercitarea atribuțiilor de serviciu, inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor efectuează, din dispoziția procurorului:

a) constatări tehnico-științifice, care constituie mijloace de probă, în condițiile legii;

b) investigații financiare în vederea indisponibilizării de bunuri;

c) orice alte verificări în materie fiscală dispuse de procuror.”;

— Art. 4 alin. (9) și (11) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013: „(9) În scopul efectuării cu celeritate și în mod temeinic a activităților de descoperire și de urmărire a infracțiunilor economico-financiare, pentru clarificarea unor aspecte tehnice în activitatea de urmărire penală, inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor își vor desfășura activitatea în cadrul parchetelor, prin detașare. [...] (11) Numirea inspectorilor antifraudă în cadrul Direcției de combatere a fraudelor, ca urmare a concursului de recrutare

organizat pentru ocuparea funcțiilor publice specifice de inspector antifraudă sau a mutării definitive în cadrul acestei structuri, se face prin ordin al președintelui Agenției, cu avizul vicepreședintelui Agenției care coordonează Direcția generală antifraudă fiscală și al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, iar detașarea acestora în funcții se face prin ordin comun al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și al președintelui Agenției.”

24. Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că textele criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3) referitor la statul român, art. 1 alin. (4) referitor la principiul separației și echilibrului puterilor în cadrul democrației constituționale, art. 1 alin. (5) potrivit căruia, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, art. 11 referitor la dreptul internațional și dreptul intern, art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, art. 20 alin. (1) referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 alin. (3) potrivit căruia părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, art. 53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți și art. 124 alin. (2) potrivit căruia justiția este unică, imparțială și egală pentru toți. Totodată, sunt invocate prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

25. În ceea ce privește sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), Curtea Constituțională reține că, în temeiul art. 395 din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 347 din 11 decembrie 2006 (denumită în continuare „Directiva TVA”), Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, poate autoriza orice stat membru să introducă măsuri speciale de derogare de la dispozițiile directivei respective, pentru a simplifica procedura de colectare a TVA sau pentru a preveni anumite forme de evaziune fiscală sau de evitare a obligațiilor fiscale. Întrucât această procedură prevede o derogare de la principiile generale în materie de TVA, în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, măsurile naționale de derogare menționate la art. 395 din Directiva TVA, care sunt permise „în scopul simplificării procedurii de colectare a TVA sau al prevenirii anumitor forme de evaziune fiscală sau de fraudă”, sunt de strictă interpretare, iar măsurile respective trebuie să fie totodată necesare și adecvate pentru realizarea obiectivelor specifice pe care le urmăresc și trebuie să afecteze cât mai puțin posibil obiectivele și principiile Directivei TVA. Atunci când Comisia primește cereri în conformitate cu art. 395 din Directiva TVA, acestea sunt analizate pentru a se verifica dacă sunt îndeplinite condițiile de bază pentru acordarea unei derogări, și anume dacă măsura specifică propusă simplifică procedurile pentru persoanele impozabile și/sau administrația fiscală sau dacă propunerea previne anumite tipuri de evaziune fiscală sau de evitare a obligațiilor fiscale. În acest context, Comisia a adoptat întotdeauna o abordare prudentă, restrictivă, pentru a se asigura că derogările nu subminează funcționarea sistemului general al TVA, că ele au un domeniu de aplicare limitat și că sunt necesare și proporționale.

26. Pe de altă parte, Curtea Constituțională constată că, potrivit art. 285 alin. (1) din Codul de procedură penală, urmărirea penală are ca obiect strângerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunilor, la identificarea persoanelor care au săvârșit o infracțiune și la stabilirea răspunderii penale a acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată. Raportat la cauzele în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, urmărirea penală a avut în vedere strângerea de probe cu privire la existența infracțiunilor de evaziune fiscală, la identificarea persoanelor care au săvârșit respectivele infracțiuni și la stabilirea răspunderii penale a acestora.

27. Curtea Constituțională apreciază că măsurile speciale de derogare de la dispozițiile Directivei 2006/112/CE, în scopul simplificării procedurii de colectare a TVA sau al prevenirii anumitor forme de evaziune fiscală sau de fraudă, pe de-o parte, și urmărirea penală în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală, pe de altă parte, reprezintă materii/proceduri diferite, care nu se confundă. Mai mult, Curtea observă că nu există nicio relație de subsidiaritate între acestea, în sensul că urmărirea penală nu este o formă de manifestare a instituției măsurilor speciale derogatorii, acceptate de art. 394 și art. 395 din Directiva TVA. Faptul că, în anumite cazuri, urmărirea penală se efectuează în sfera săvârșirii infracțiunilor de evaziune fiscală, cu referire la eventuale încălcări ale normelor în materia TVA-ului, nu poate modifica concluzia anterioară, fiind evident că cele două instituții (măsurile speciale de derogare și urmărirea penală) au scopuri diferite.

28. Curtea constată că acceptarea ideii autorului excepției ar duce nemijlocit la concluzia că toate statele membre ale Uniunii Europene ar trebui să urmeze procedura de autorizare prevăzută de art. 395 din Directiva TVA în cazul efectuării urmăririi penale cu privire la săvârșirea de infracțiuni de evaziune fiscală care presupun încălcări ale normelor în materia TVA-ului. Or, este evident că o asemenea abordare nu este întâlnită la nivel practic. Așa fiind, Curtea Constituțională apreciază că nu se poate pune în discuție autorizarea desfășurării urmăririi penale prin procedura prevăzută de art. 395 din Directiva TVA.

29. În continuare, în ceea ce privește efectuarea urmăririi penale, Curtea Constituțională constată că, potrivit art. 172 alin. (9) și (10) din Codul de procedură penală, când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei, organul de urmărire penală poate dispune prin ordonanță efectuarea unei constatări, realizată de către un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau în afara acestora. Aceste dispoziții se coroborau cu cele ale art. 3 alin. (4) lit. a) și c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 (dispozițiile sunt în prezent abrogate, fiind în vigoare pe parcursul efectuării urmăririi penale în dosarele în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate), care prevedeau că, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor efectuează, din dispoziția procurorului, constatări tehnico-științifice, care constituie mijloace de probă, în condițiile legii, și orice alte verificări în materie fiscală dispuse de procuror. Mai mult, potrivit dispozițiilor art. 172 alin. (1) din Codul de procedură penală, când pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea unor fapte ori împrejurări ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză este necesară și opinia unui expert, procurorul dispune efectuarea unei expertize. Expertiza se dispune, în condițiile art. 100 din același act normativ, la cerere sau din oficiu, de către organul de urmărire penală, prin ordonanță motivată. Expertiza poate fi efectuată de experți oficiali din laboratoare sau instituții de specialitate ori de experți independenți autorizați din țară sau din străinătate, în condițiile legii. Totodată, potrivit art. 172 alin. (8) din Codul de procedură penală, la efectuarea expertizei pot participa experți independenți autorizați, numiți la solicitarea părților sau a subiecților procesuali principali.

30. În ceea ce privește colaborarea organelor fiscale cu cele de urmărire penală, Curtea reține că, potrivit art. 113 alin. (3) din Codul de procedură fiscală, „nu intră în atribuțiile inspecției fiscale efectuarea de constatări tehnico-științifice sau orice alte verificări solicitate de organele de urmărire penală în vederea lămuririi unor fapte ori împrejurări ale cauzelor aflate în lucru la aceste instituții”. Cu toate acestea, dispozițiile art. 350 alin. (2) și (3) din același act normativ prevăd că în cazuri temeinic justificate, după începerea urmăririi penale, cu avizul procurorului, poate fi solicitată Agenției Naționale de Administrare Fiscală efectuarea de controale fiscale, conform

obiectivelor stabilite. Rezultatul acestor controale se consemnează în procese-verbale, care constituie mijloace de probă. Atunci când constată că au fost respectate dispozițiile legale care garantează aflarea adevărului, că urmărirea penală este completă și există probele necesare și legal administrate, procurorul, în temeiul art. 327 lit. a) din Codul de procedură penală, emite rechizitoriul prin care dispune trimiterea în judecată, dacă din materialul de urmărire penală rezultă că fapta există, că a fost săvârșită de inculpat și că acesta răspunde penal. În cursul judecății, instanța poate, de asemenea, la cerere sau din oficiu, să dispună efectuarea unei expertize. Totodată, potrivit art. 172 alin. (7) din Codul de procedură penală, în domeniile strict specializate, dacă pentru înțelegerea probelor sunt necesare anumite cunoștințe specifice sau alte asemenea cunoștințe, instanța ori organul de urmărire penală poate solicita opinia unor specialiști care funcționează în cadrul organelor judiciare sau în afara acestora. Dispozițiile relative la audierea martorului sunt aplicabile în mod corespunzător.

31. Așa fiind, Curtea constată că, în cursul urmăririi penale, analiza elementelor ce țin de administrarea fiscală în materia taxei pe valoarea adăugată nu este realizată în mod subiectiv de către parchet sau de către specialiștii care își desfășoară activitatea în cadrul acestuia. Legiuitorul a prevăzut elemente suficiente pentru ca efectuarea, în cadrul urmăririi penale, a analizei anterior menționate să fie realizată cu concursul unor persoane de specialitate, calificate în acest domeniu. Faptul că, în unele cazuri, organul de urmărire penală nu dispune efectuarea unei expertize sau a unei constatări tehnico-științifice, potrivit Codului de procedură penală, sau nu solicită efectuarea unui control fiscal, potrivit art. 350 alin. (2) și (3) din Codul de procedură fiscală, reprezintă o chestiune de aplicare a legii. Opțiunea organului de urmărire penală nu se poate converti într-o problemă de constituționalitate.

32. În ceea ce privește chestiunea referitoare la „stabilirea de obligații fiscale direct în cadrul unei proceduri penale, prin actul de acuzare, fără a se urma sau iniția procedura administrativă specială de stabilire a obligațiilor fiscale disponibilă la nivel național”, Curtea Constituțională constată că, potrivit art. 113 alin. (1) din Codul de procedură fiscală, inspecția fiscală reprezintă activitatea ce are ca obiect verificarea legalității și conformității declarațiilor fiscale, corectitudinii și exactității îndeplinirii obligațiilor în legătură cu stabilirea obligațiilor fiscale de către contribuabil/plătitor, respectării prevederilor legislației fiscale și contabile, verificarea sau stabilirea, după caz, a bazelor de impozitare și a situațiilor de fapt aferente, stabilirea diferențelor de obligații fiscale principale. De asemenea, potrivit art. 114 din același act normativ, inspecția fiscală se exercită asupra oricăror persoane și entități, indiferent de forma lor de organizare, care au obligații de stabilire, reținere sau plată a obligațiilor fiscale prevăzute de lege. Mai mult, conform normelor procedural fiscale ale art. 119, inspecția fiscală se exercită exclusiv, nemijlocit și neîngrădit de organele fiscale competente potrivit capitolelor I și II ale titlului III din Codul de procedură fiscală și care sunt denumite „organe de inspecție fiscală”.

33. Totodată, potrivit art. 132 din Codul de procedură fiscală, organul de inspecție fiscală are obligația de a sesiza organele judiciare competente în legătură cu constatările efectuate cu ocazia inspecției fiscale și care ar putea întruni elementele constitutive ale unei infracțiuni, în condițiile prevăzute de legea penală. În aceste situații, organul de inspecție fiscală are obligația de a întocmi un proces-verbal semnat de organul de inspecție fiscală și de către contribuabilul/plătitorul supus inspecției, cu sau fără explicații ori obiecțiuni din partea contribuabilului/plătitorului. În cazul în care cel supus inspecției fiscale refuză să semneze procesul-verbal, organul de inspecție fiscală consemnează despre aceasta în procesul-verbal. În toate cazurile, procesul-verbal trebuie comunicat contribuabilului/plătitorului. Procesul-verbal reprezintă act de sesizare și stă la baza documentației de sesizare a organelor de urmărire penală.

34. Corelativ, art. 61 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală dispune în sensul că, ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, organele inspecțiilor de stat, ale altor organe de stat, precum și ale autorităților publice, instituțiilor publice sau ale altor persoane juridice de drept public, pentru infracțiunile care constituie încălcări ale dispozițiilor și obligațiilor a căror respectare o controlează, potrivit legii, sunt obligate să întocmească un proces-verbal despre împrejurările constatate. Potrivit alin. (4) și (5) ale aceluiași articol, actele încheiate împreună cu mijloacele materiale de probă se înaintează, de îndată, organelor de urmărire penală, iar procesul-verbal constituie act de sesizare a organelor de urmărire penală și nu poate fi supus controlului pe calea contenciosului administrativ.

35. Totodată, potrivit art. 349 din Codul de procedură fiscală, ori de câte ori organele fiscale constată că există indicii privind săvârșirea unor infracțiuni în legătură cu situații de fapt ce intră în competența de constatare a organelor fiscale, acestea întocmesc procese-verbale/acte de control, în baza cărora sesizează organele de urmărire penală cu privire la faptele constatate. Procesul-verbal sau actul de control încheiat potrivit competențelor ce revin organelor fiscale, documentele ridicate și explicațiile scrise solicitate, potrivit legii, după caz, precum și alte înscrisuri care au valoare probatorie de înscrisuri în procesul penal se trimit organelor de urmărire penală împreună cu actul de sesizare.

36. În continuare, Curtea constată că, potrivit art. 150 alin. (1) și (2) din Codul de procedură fiscală, procesele-verbale care stau la baza sesizării organelor de urmărire penală prin care organele fiscale constată situații de fapt ce ar putea întruni elementele constitutive ale unei infracțiuni și procesele-verbale încheiate la solicitarea organelor de urmărire penală prin care se evaluează prejudiciul nu sunt acte administrativ fiscale în sensul codului. Pe baza acestor procese-verbale, organul fiscal organizează evidența fiscală a sumelor reprezentând prejudiciul înscrise în aceste procese-verbale, distinct de evidența creanțelor fiscale.

37. Așa fiind, Curtea observă că, în cvasitotalitatea cazurilor în care se pune în discuție încălcarea din punct de vedere penal a prevederilor fiscale, organul de urmărire penală este sesizat de către organul de inspecție fiscală, care trebuie să organizeze în procesele-verbale evidența fiscală a sumelor reprezentând prejudiciul. Astfel, deși stabilirea obligațiilor fiscale se va realiza în cadrul unui proces penal, trebuie observat că constatarea acestora revine organului fiscal. Curtea a reținut că legiuitorul a instituit modalitățile de colaborare ale organelor fiscale cu organele de urmărire penală. Astfel, pe de-o parte, s-a instituit vocația organului fiscal de a sesiza organul de urmărire penală, în cazul în care, în activitatea sa, descoperă indicii privind săvârșirea unei infracțiuni, iar, pe de altă parte, simetric, se reglementează posibilitatea obținerii de către organele de urmărire penală a concursului organelor fiscale, la inițiativa celor dintâi, în cadrul urmăririi penale (Decizia nr. 774 din 28 noiembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 495 din 11 iunie 2020, paragraful 38). Totodată, Curtea a constatat că ipoteza de la care trebuie inițiată analiza comportamentului actorilor instituționali implicați este aceea a unor organe fiscale și de urmărire penală de bună-credință, precum și a unor instanțe judecătorești care sunt conștiente de obligativitatea respectării principiilor statului de drept (Decizia nr. 626 din 17 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 148 din 16 februarie 2018, paragraful 34).

38. În continuare, Curtea reține că dreptul de a propune și de a administra probe, dreptul de apărare, dreptul la un proces echitabil și dreptul la o cale de atac efectivă existente în procedura administrativă specială de stabilire a obligațiilor fiscale, apreciate ca fiind încălcate, se pot regăsi corelativ în materia penală.

39. Astfel, Codul de procedură penală reglementează la art. 8 caracterul echitabil și termenul rezonabil al procesului penal, iar la art. 10 dreptul la apărare al părților și subiecților procesuali principali. Totodată, respectarea dreptului la un proces echitabil este o constantă a procesului penal, componentele acestui drept fiind reglementate la nivel legislativ în normele procesual penale. În ceea ce privește dreptul la o cale de atac efectivă, Curtea subliniază faptul că art. 408—425 din Codul de procedură penală reglementează calea de atac a apelului, care este o cale de atac devolutivă ce presupune examinarea cauzei sub toate aspectele de fapt și de drept. Totodată, Codul de procedură penală reglementează inclusiv căi extraordinare de atac, respectiv contestația în anulare — art. 426—432, recursul în casație — art. 433—451, revizuirea — art. 452—465.

40. Pentru aceste motive, având în vedere Decizia nr. 362 din 28 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 10 iulie 2019, paragrafele 26—29, Curtea constată că, având în vedere lipsa de relevanță/pertinență a întrebărilor preliminare, raportate la cauza de față, cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene, formulată de autorul excepției de neconstituționalitate, este neîntemeiată.

41. În ceea ce privește solicitarea avocatului prezent în ședința publică desfășurată în fața Curții Constituționale de a extinde obiectul excepției de neconstituționalitate, Curtea constată că această solicitare nu poate fi primită. Astfel, potrivit art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești (...)*”, iar alin. (4) al aceluiași articol prevede că „*Sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți (...)*”. Cadrul procesual specific al excepției de neconstituționalitate este, așadar, cel fixat prin actul de sesizare a Curții Constituționale de către instanța de judecată în fața căreia a fost invocată excepția. Prin urmare, în fața Curții Constituționale obiectul excepției nu poate fi altul decât cel stabilit prin încheierea de sesizare. O extindere a acestuia, ca urmare a admiterii cererii făcute în fața Curții de către o parte, excedează cadrului stabilit prin Legea nr. 47/1992. În acest sens Curtea s-a pronunțat, de exemplu, prin Decizia nr. 528 din 15 mai 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 401 din 15 iunie 2012, Decizia nr. 549 din 13 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 81 din 26 ianuarie 2018, paragraful 18.

42. În continuare, examinând excepția de neconstituționalitate astfel cum a fost formulată, Curtea constată că prevederile legale criticate au mai fost supuse controlului de constituționalitate, din perspectiva unor critici similare, de exemplu, prin Decizia nr. 623 din 22 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 46 din 15 ianuarie 2021, Decizia nr. 112 din 28 februarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 426 din 30 mai 2019, Decizia nr. 835 din 14 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 21 iunie 2018, sau Decizia nr. 860 din 18 decembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 156 din 27 februarie 2019.

43. Cu acele prilejuri, referindu-se la reglementarea materiei constatărilor tehnico-științifice și a celor medico-legale din Codul de procedură penală din 1968, Curtea a constatat că dispozițiile ce legiferează posibilitatea organului de urmărire penală de a cere concursul unor specialiști — atunci când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt și este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei — nu sunt de natură a aduce atingere dreptului la apărare al părților, care au posibilitatea de a formula cereri în fața instanțelor judecătorești, de a administra orice probe în apărarea lor și de a exercita căile de atac prevăzute de lege.

44. Observând, în continuare, dispozițiile art. 3 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013, Curtea a reținut că dispozițiile art. 172 din Codul de procedură penală prevăd că, în anumite cazuri, organul de urmărire penală poate solicita opinia unor specialiști care funcționează în cadrul organelor judiciare sau în afara acestora. Rapoartele de constatare întocmite de acești specialiști constituie, potrivit art. 97 alin. (2) lit. e) din Codul de procedură penală, un mijloc de probă, în condițiile în care art. 5 alin. (2) din același cod prevede că organele de urmărire penală au obligația de a strânge și de a administra probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau inculpatului; în plus, judecata se realizează de către o instanță independentă și imparțială, în condiții de publicitate, oralitate și contradictorialitate, iar judecătorul își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, verificând, evaluând și coroborând probele care nu au valoare prestabilită (Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 23 februarie 2017, paragraful 22). Totodată, Curtea a reținut că, deși norma procesual penală nu definește sintagma „*specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare*”, prin actele normative edictate, conform atribuțiilor sale constituționale prevăzute la art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală și în marja de apreciere prevăzută de acestea, legiuitorul a stabilit domeniile de competență ale specialiștilor ce urmează să își desfășoare activitatea în cadrul organelor judiciare, condițiile de numire a acestora și statutul lor. Constatările tehnico-științifice efectuate de către acești specialiști constituie mijloc de probă, în sensul dispozițiilor art. 172 și următoarele din Codul de procedură penală, iar acest mijloc de probă poate fi contestat de către părțile interesate atât în cadrul procedurii în camera preliminară, prin invocarea de excepții referitoare la legalitatea și temeinicia actelor de urmărire penală, cât și în etapa judecătii, conform dispozițiilor procesual penale referitoare la administrarea probelor (Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, precitată, paragrafele 25 și 26).

45. Prin Decizia nr. 835 din 14 decembrie 2017, precitată, Curtea a reținut că, în varianta inițială a Codului de procedură penală, art. 172 se referea exclusiv la dispunerea efectuării expertizei, efectuarea constatării tehnico-științifice fiind introdusă ulterior prin art. 102 pct. 116 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013. Astfel, Curtea a constatat că, în prezent, art. 172 din Codul de procedură penală reglementează atât condițiile dispunerii efectuării expertizei, cât și pe cele ale dispunerii efectuării constatării. Potrivit art. 172 alin. (1) din Codul de procedură penală, efectuarea unei expertize se dispune când, pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea unor fapte ori împrejurări ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză, este necesară și opinia unui expert. Spre deosebire de expertiză, constatarea se dispune de către organul de urmărire penală, potrivit art. 172 alin. (9) din același act normativ, când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei. Expertiza poate fi efectuată de experți oficiali din laboratoare sau instituții de specialitate ori de experți independenți autorizați din țară sau din străinătate, în condițiile legii, pe când constatarea este efectuată de un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau în afara acestora. Spre deosebire de efectuarea constatării, în cazul efectuării expertizei, părțile și subiecții procesuali principali au dreptul să solicite ca la efectuarea acesteia să participe un expert recomandat de acestea. De asemenea, dispozițiile Codului de procedură penală reglementează, de exemplu, incompatibilitatea expertului (art. 174), drepturile și obligațiile expertului (art. 175), înlocuirea expertului (art. 176), procedura efectuării expertizei (art. 177), dispoziții care nu sunt aplicabile

în materia constatărilor. În ceea ce privește efectuarea constatării, Curtea observă că dispozițiile procesual penale reglementează, la art. 1811, doar obiectul constatării și conținutul raportului de constatare.

46. Mai mult, Curtea a reținut că, deși după introducerea în Codul de procedură penală a instituției constatării, legiuitorul reglementase obligația dispunerii efectuării unei expertize când concluziile raportului de constatare erau contestate, acest aspect a fost modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 23 mai 2016. Astfel, în prezent, nu mai subzistă obligația organului judiciar de a dispune efectuarea unei expertize când concluziile raportului de constatare sunt contestate, ci dispunerea efectuării expertizei, în acest caz, rămâne la aprecierea organului judiciar.

47. Având în vedere aceste aspecte, Curtea a reținut că efectuarea unei constatări se poate dispune numai în cursul urmăririi penale, prin ordonanță, de organul de urmărire penală, constatarea având caracter facultativ. De asemenea, Curtea a reținut că, potrivit art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală, constatările tehnico-științifice se dispun când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei. Așadar, ceea ce este specific în cazul constatării, ca mijloc de probă, este urgența, consemnarea anumitor elemente — care constituie probe în procesul penal — înainte ca acestea să dispară sau să fie distruse sub acțiunea timpului sau prin acțiunea persoanelor implicate. Prin constatare se stabilește dacă elementele de la locul faptei constituie indicii sau pot conduce la suspiciunea rezonabilă că a fost săvârșită o faptă penală.

48. Astfel, din interpretarea teleologică a reglementărilor procesual penale, Curtea a constatat că regula este aceea că, atunci când organele judiciare, în cursul urmăririi penale, au nevoie de opinia unui expert pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea unor fapte ori împrejurări ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză, se dispune efectuarea unei expertize, iar nu a unei constatări. Astfel, dispunerea efectuării constatării va fi întotdeauna excepția, aceasta putând fi realizată doar dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală. Așa fiind, prin Decizia nr. 835 din 14 decembrie 2017, mai sus citată, Curtea a reținut că dispozițiile art. 3 alin. (3) și alin. (4) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 trebuie interpretate și aplicate prin coroborare cu dispozițiile Codului de procedură penală aplicabile în această materie, astfel încât constatările tehnico-științifice efectuate de către inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor pot fi dispuse doar în cazuri de excepție, când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei.

49. Tot astfel, și dispozițiile art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală au fost, la rândul lor, supuse controlului de constituționalitate prin raportare la prevederile art. 21 și 24 din Constituție, precum și ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale invocate și în prezenta cauză și față de critici similare.

50. Astfel, prin Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, precitată, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală. Curtea a reținut în această decizie (paragrafele 19—22), *mutatis mutandis*, considerentele Deciziei nr. 190 din 3 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 385 din 23 mai 2014, prin care a realizat un control de constituționalitate cu privire la prevederile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, respingând, ca neîntemeiată, respectiva excepție.

51. Cu acel prilej, Curtea a constatat că dispozițiile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 întrunesc exigențele impuse de un proces echitabil, inclusiv pe cea referitoare la necesitatea respectării principiului egalității armelor de care părțile pot dispune în cadrul unei proceduri judiciare. Astfel, în acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Curtea Constituțională a reținut că partea interesată are posibilitatea ca, odată cu prezentarea materialului de urmărire penală, să ia cunoștință de existența constatării tehnico-științifice ca mijloc de probă efectuat de specialiștii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție. Subsecvent, poate formula obiecțiuni la raportul de constatare sau poate contesta în fața instanței de judecată, în condiții de contradictorialitate, mijlocul de probă respectiv. De asemenea, Curtea a observat că în procesul deliberării judecătorul verifică și evaluează materialul probator și își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, prin coroborarea și aprecierea probelor, iar nu prin raportarea exclusivă la constatările tehnico-științifice întocmite de specialiștii prevăzuți de textele de lege criticate, astfel că informațiile conținute în constatările tehnico-științifice nu pot crea, în mod concret, riscul unui abuz de procedură. Totodată, cu privire la statutul specialiștilor din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, Curtea a constatat — prin Decizia nr. 190 din 3 aprilie 2014, citată anterior — că desfășurarea activității acestora sub directa conducere, supraveghere și sub controlul nemijlocit al procurorilor nu echivalează cu lipsa de obiectivitate sau de imparțialitate a acestora. Pe de altă parte, soluția legislativă este firească, de vreme ce procurorul supraveghează întreaga urmărire penală. De asemenea, Curtea a constatat că simpla abrogare a alin. (3) și (4) ale art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, prin legea de punere în aplicare a noului Cod de procedură penală, nu poate fi considerată, în sine, un argument de neconstituționalitate și un element de noutate în măsură să conducă la un reviriment jurisprudențial, mai ales că dispozițiile art. 172 alin. (7), (9) și (10) din noul Cod de procedură penală preiau soluția legislativă cuprinsă în art. 11 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, abrogarea acestora din urmă având ca

scop eliminarea normelor redundante. Astfel, art. 172 din noul Cod de procedură penală prevede că, în anumite cazuri, organul de urmărire penală poate solicita opinia unor specialiști care funcționează în cadrul organelor judiciare sau în afara acestora. Rapoartele de constatare întocmite de acești specialiști constituie, potrivit art. 97 alin. (2) lit. e) din noul Cod de procedură penală, un mijloc de probă, în condițiile în care art. 5 alin. (2) din același cod prevede că organele de urmărire penală au obligația de a strânge și de a administra probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau inculpatului. În plus, judecata se realizează de către o instanță independentă și imparțială, în condiții de publicitate, oralitate și contradictorialitate, iar judecătorul își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, verificând, evaluând și coroborând probele care nu au valoare prestabilită.

52. În fine, așa cum a reținut Curtea prin Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016 (paragraful 26), constatările tehnico-științifice efectuate de către specialiștii care funcționează în cadrul organelor judiciare constituie mijloc de probă, în sensul dispozițiilor art. 172 și următoarele din Codul de procedură penală, iar acest mijloc de probă poate fi contestat de către părțile interesate atât în cadrul procedurii în camera preliminară, prin invocarea de excepții referitoare la legalitatea și temeinicia actelor de urmărire penală, cât și în etapa judecătii, conform dispozițiilor procesual penale referitoare la administrarea probelor. În același sens este și Decizia nr. 787 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 192 din 17 martie 2017.

53. În sensul celor mai sus reținute sunt și deciziile Curții Constituționale nr. 437 din 28 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 953 din 12 noiembrie 2018, și nr. 860 din 18 decembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 156 din 27 februarie 2019.

54. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, considerentele și soluția deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

55. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Petre Badea și Aedificia Carpați — S.A., prin reprezentant Cristian-Marius Grăjdan, în Dosarul nr. 38.321/3/2018/a1 al Tribunalului București — Secția I penală, de Ștefan Marin Crăciun în Dosarul nr. 2.962/83/2015 al Curții de Apel Oradea — Secția penală și pentru cauze cu minori, precum și de Athenaeum Group S.R.L. în Dosarul nr. 32.120/3/2017/a1 (725/2019) al Curții de Apel București — Secția a II-a penală și constată că dispozițiile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, precum și ale art. 3 alin. (3) și (4) și ale art. 4 alin. (9) [în redactarea anterioară modificărilor dispuse prin Legea nr. 199/2019] și (11) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția I penală, Curții de Apel Oradea — Secția penală și pentru cauze cu minori și Curții de Apel București — Secția a II-a penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 16 decembrie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL INVESTIȚIILOR
ȘI PROIECTELOR EUROPENE
Nr. 918 din 14 iunie 2022

AUTORITATEA PENTRU DIGITALIZAREA ROMÂNIEI
Nr. 2.118 din 10 iunie 2022

ORDIN

pentru aprobarea schemei de ajutor de minimis „Ajutor de minimis pentru sprijinirea dezvoltării de produse și servicii TIC inovative create de IMM-uri” în cadrul axei prioritare 2, prioritatea de investiție 2b „Dezvoltarea produselor și serviciilor TIC, a comerțului electronic și a cererii de TIC”, acțiunea 2.2.1 „Sprijinirea creșterii valorii adăugate generate de sectorul TIC și a inovării în domeniu prin dezvoltarea de clustere”, apelul 3, din Programul operațional Competitivitate 2014—2020

Având în vedere:

— prevederile Programului operațional Competitivitate 2014—2020, aprobat prin Decizia de punere în aplicare C(2014)10.233, cu modificările ulterioare;

— Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare;

— Avizul Consiliului Concurenței nr. 6.266 din 17.05.2022,

ținând cont de Referatul de aprobare al Direcției generale programe europene Competitivitate din cadrul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene nr. 63.605 din 7.06.2022,

în temeiul prevederilor art. 6 alin. (2) din Hotărârea Guvernului nr. 677/2020 privind aprobarea Programului național de digitalizare a microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și mijlocii, finanțat în cadrul Programului operațional Competitivitate 2014—2020 și ale art. 14 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 52/2018 privind organizarea și funcționarea Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 8 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 89/2020 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Digitalizarea României, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul investițiilor și proiectelor europene și președintele Autorității pentru Digitalizarea României emit prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă schema de ajutor de minimis „Ajutor de minimis pentru sprijinirea dezvoltării de produse și servicii TIC inovative create de IMM-uri” în cadrul axei prioritare 2, prioritatea de investiție 2b „Dezvoltarea produselor și serviciilor TIC, a comerțului electronic și a cererii de TIC”, acțiunea 2.2.1 „Sprijinirea creșterii valorii adăugate generate de sectorul TIC și a inovării în domeniu prin dezvoltarea de clustere”, apelul 3, din Programul operațional Competitivitate 2014—2020, denumită în

continuare *schemă*, al cărei conținut este prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Schema este finanțată din fonduri externe nerambursabile asigurate din Programul operațional Competitivitate, în condițiile legii.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul investițiilor și proiectelor europene,

Carmen Moraru,

secretar de stat

Președintele Autorității pentru Digitalizarea României,

Dragoș-Cristian Vlad

ANEXĂ

SCHEMĂ DE AJUTOR DE MINIMIS

„Ajutor de minimis pentru sprijinirea dezvoltării de produse și servicii TIC inovative create de IMM-uri” în cadrul axei prioritare 2, prioritatea de investiție 2b „Dezvoltarea produselor și serviciilor TIC, a comerțului electronic și a cererii de TIC”, acțiunea 2.2.1 „Sprijinirea creșterii valorii adăugate generate de sectorul TIC și a inovării în domeniu prin dezvoltarea de clustere”, apelul 3, din Programul operațional Competitivitate 2014—2020

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — (1) Prezenta procedură instituie o schemă de ajutor de minimis denumită „Ajutor de minimis pentru sprijinirea dezvoltării de produse și servicii TIC inovative create de IMM-uri” în cadrul axei prioritare 2, prioritatea de investiție 2b

„Dezvoltarea produselor și serviciilor TIC, a comerțului electronic și a cererii de TIC”, acțiunea 2.2.1 „Sprijinirea creșterii valorii adăugate generate de sectorul TIC și a inovării în domeniu prin dezvoltarea de clustere”, apelul 3, din Programul operațional Competitivitate 2014—2020, denumită *schemă de ajutor de minimis*, finanțată prin Programul operațional Competitivitate (POC).

(2) Acordarea ajutoarelor *de minimis* în cadrul prezentei scheme de ajutor *de minimis* se va face numai cu respectarea criteriilor privind ajutorul *de minimis* stipulate în Regulamentul (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis*, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 352 din 24.12.2013, cu modificările și completările ulterioare [denumit în continuare *Regulamentul (UE) nr. 1.407/2013*].

(3) Prezenta schemă de ajutor *de minimis* nu intră sub incidența obligației de notificare către Comisia Europeană, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 1.407/2013.

Art. 2. — Ajutoarele în cadrul prezentei scheme de ajutor *de minimis* se acordă numai în condițiile și criteriile prevăzute în prezenta schemă de ajutor *de minimis*, în limita bugetului disponibil.

Art. 3. — (1) Furnizor de ajutor *de minimis* este Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene prin Autoritatea de management a Programului operațional Competitivitate (AMPOC).

(2) Autoritatea care administrează schema de ajutor *de minimis* este AMPOC prin Organismul intermediar pentru promovarea societății informaționale (OIPSI) din cadrul Autorității pentru Digitalizarea României, conform atribuțiilor delegate pentru implementarea și gestionarea POC.

CAPITOLUL II

Obiectivul schemei de ajutor *de minimis*

Art. 4. — Scopul prezentei scheme de ajutor *de minimis* este de a finanța o serie de activități necesare pentru implementarea proiectelor prin care se asigură dezvoltarea de produse/servicii/aplicații TIC inovative cu aplicabilitate în următoarele domenii:

- a) IoT, smart city/village/agriculture etc.;
- b) cyber security;
- c) big data;
- d) inteligență artificială/Blockchain/Virtual Reality (VR)/Augmented Reality (AR);
- e) tranzacții electronice;
- f) e-guvernare/e-administrație/e-sănătate/e-educație;
- g) digitalizare (automatizare, robotizare) industrială.

Art. 5. — Activitățile realizate trebuie să fie direct legate de elaborarea și implementarea proiectelor finanțate în cadrul prezentei scheme de ajutor *de minimis*.

CAPITOLUL III

Legislația relevantă aplicabilă

Art. 6. — Prezenta schemă de ajutor *de minimis* este elaborată în conformitate cu următoarele reglementări legale, comunitare și naționale:

a) Regulamentul (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis*, cu modificările și completările ulterioare;

b) Programul operațional Competitivitate 2014—2020, aprobat prin Decizia Comisiei Europene C (2014) 10.233, cu modificările și completările ulterioare;

c) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare;

d) Hotărârea Guvernului nr. 677/2020 privind aprobarea Programului național de digitalizare a microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și mijlocii, finanțat în cadrul Programului operațional Competitivitate 2014—2020.

CAPITOLUL IV

Definiții

Art. 7. — În sensul prezentei scheme de ajutor *de minimis*, următorii termeni se definesc astfel:

1. *întreprindere* — orice entitate care desfășoară o activitate economică, indiferent de statutul juridic, de modul de finanțare sau de existența unui scop lucrativ al acesteia;

2. *întreprindere unică* — include toate întreprinderile între care există cel puțin una dintre relațiile următoare:

a) o întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților unei alte întreprinderi;

b) o întreprindere are dreptul de a numi sau revoca majoritatea membrilor organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale unei alte întreprinderi;

c) o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra altei întreprinderi în temeiul unui contract încheiat cu întreprinderea în cauză sau în temeiul unei prevederi din contractul de societate sau din statutul acesteia;

d) o întreprindere care este acționar sau asociat al unei alte întreprinderi și care controlează singură, în baza unui acord cu alți acționari sau asociați ai acelei întreprinderi, majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților întreprinderii respective;

3. *întreprindere mijlocie* — întreprindere care are sub 250 de angajați și a cărei cifră de afaceri anuală nu depășește 50 de milioane de euro și/sau al cărei total al bilanțului anual nu depășește 43 de milioane de euro, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat;

4. *întreprindere mică* — întreprindere care are sub 50 de angajați și a cărei cifră de afaceri anuală și/sau al cărei total al bilanțului anual nu depășesc/depășește 10 milioane de euro, în conformitate cu prevederile anexei nr. 1 la Regulamentul (UE) nr. 651/2014;

5. *microîntreprindere* — întreprindere care are sub 10 angajați și a cărei cifră de afaceri anuală și/sau al cărei total al bilanțului anual nu depășesc/depășește 2 milioane de euro, în conformitate cu prevederile anexei nr. 1 la Regulamentul (UE) nr. 651/2014;

6. *întreprindere aflată în dificultate* — o întreprindere care îndeplinește următoarele condiții:

a) în cazul unei societăți cu răspundere limitată (alta decât o IMM care există de mai puțin de 3 ani sau, în sensul eligibilității pentru ajutor pentru finanțare de risc, o IMM aflată la cel mult 7 ani de la prima sa vânzare comercială care se califică pentru investiții pentru finanțare de risc în urma unui proces de diligență efectuat de un intermediar financiar selectat), atunci când mai mult de jumătate din capitalul său social subscris a dispărut din cauza pierderilor acumulate. Această situație survine atunci când deducerea pierderilor acumulate din rezerve (și din toate celelalte elemente considerate în general ca făcând parte din fondurile proprii ale societății) conduce la un rezultat negativ care depășește jumătate din capitalul social subscris. În sensul acestei dispoziții, „societate cu răspundere limitată” se referă în special la tipurile de societăți menționate în anexa I la Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului, iar „capital social” include, dacă este cazul, orice capital suplimentar;

b) în cazul unei societăți în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății (alta decât

o IMM care există de mai puțin de 3 ani sau, în sensul eligibilității pentru ajutor pentru finanțare de risc, o IMM aflată la cel mult 7 ani de la prima sa vânzare comercială care se califică pentru investiții pentru finanțare de risc în urma unui proces de diligență efectuat de un intermediar financiar selectat), atunci când mai mult de jumătate din capitalul propriu, așa cum reiese din contabilitatea societății, a dispărut din cauza pierderilor acumulate. În sensul prezentei dispoziții, „o societate comercială în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății” se referă în special la acele tipuri de societăți menționate în anexa II la Directiva 2013/34/UE;

c) atunci când întreprinderea face obiectul unei proceduri colective de insolvență sau îndeplinește criteriile prevăzute în dreptul intern pentru ca o procedură colectivă de insolvență să fie deschisă la cererea creditorilor săi;

d) atunci când întreprinderea a primit ajutor pentru salvare și nu a rambursat încă împrumutul sau nu a încetat garanția sau a primit ajutoare pentru restructurare și face încă obiectul unui plan de restructurare;

7. *rata de actualizare* — rata de referință stabilită de Comisia Europeană pentru România și publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene;

8. *activitate economică* — orice activitate care constă în furnizarea de bunuri, prestarea de servicii și execuția de lucrări pe o piață;

9. *consorțiu de întreprinderi* — parteneriat între IMM din cadrul clusterelor centrate pe domeniul TIC creat pentru realizarea unor produse/servicii TIC inovative.

CAPITOLUL V

Domeniul de aplicare

Art. 8. — (1) Prezenta schemă de ajutor *de minimis* se aplică acțiunii 2.2.1 „Sprijinirea creșterii valorii adăugate generate de sectorul TIC și a inovării în domeniu prin dezvoltarea de clustere” din cadrul axei prioritare 2 a POC și vizează obiectivul specific „Creșterea integrării pe verticală a soluțiilor inovative TIC în economie”, apel 3.

(2) Măsura de ajutor *de minimis* se aplică în toate regiunile de dezvoltare ale României.

Art. 9. — (1) Sprijinul se acordă pentru beneficiarii care desfășoară activități în următoarele domenii, cu codurile CAEN corespunzătoare:

Cod CAEN	Denumirea activității
C2611	Fabricarea subansamblurilor electronice (module)
C2612	Fabricarea altor componente electronice
C2630	Fabricarea echipamentelor de comunicații
J6201	Activități de realizare a softului la comandă (software orientat client)
J6202	Activități de consultanță în tehnologia informației
J6203	Activități de management (gestiune și exploatare) al mijloacelor de calcul
J6209	Alte activități de servicii privind tehnologia informației
M7211	Cercetare-dezvoltare în biotehnologie
M7219	Cercetare-dezvoltare în alte științe naturale și inginerie

(2) Nu se acordă sprijin în următoarele cazuri:

a) ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectoarele pescuitului și acvaculturii, astfel cum sunt reglementate de Regulamentul (CE) nr. 1.379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor

pescărești și de acvacultură, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1.184/2006 și (CE) nr. 1.224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 104/2000 al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 354 din 28 decembrie 2013;

b) ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole;

c) ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul prelucrării și comercializării produselor agricole, în următoarele cazuri:

(i) atunci când valoarea ajutoarelor este stabilită pe baza prețului sau a cantității unor astfel de produse achiziționate de la producători primari sau introduse pe piață de întreprinderile respective;

(ii) atunci când ajutoarele sunt condiționate de transferarea lor parțială sau integrală către producătorii primari;

d) ajutoarelor condiționate de utilizarea preferențială a produselor naționale față de produsele importate;

e) ajutoarelor acordate întreprinderilor în dificultate, așa cum sunt acestea definite la art. 7 pct. 6;

f) ajutoarelor destinate activităților legate de export către țări terțe sau către alte state membre, respectiv ajutoarelor direct legate de cantitățile exportate, ajutoarelor destinate înființării și funcționării unei rețele de distribuție sau destinate altor cheltuieli curente legate de activitatea de export.

(3) În cazul în care o întreprindere își desfășoară activitatea atât în sectoarele excluse de la finanțare prin prezenta schemă, cât și în unul sau mai multe sectoare sau domenii de activitate incluse în domeniul de aplicare al prezentei scheme, prezenta schemă *de minimis* se aplică ajutoarelor acordate pentru aceste din urmă sectoare sau activități, cu condiția ca beneficiarul ajutorului să se asigure, prin mijloace corespunzătoare, precum separarea activităților sau o distincție între costuri, că activitățile desfășurate în sectoarele excluse din domeniul de aplicare al schemei *de minimis* nu beneficiază de ajutoare *de minimis* acordate în conformitate cu aceasta.

CAPITOLUL VI

Modalitatea de acordare a ajutorului

Art. 10. — (1) Ajutorul se acordă sub formă de asistență financiară nerambursabilă în una sau mai multe tranșe. Ajutoarele care pot fi plătite în mai multe tranșe se actualizează la valoarea lor în momentul în care sunt acordate. Rata dobânzii care trebuie aplicată la actualizare este rata de actualizare aplicabilă la data acordării ajutoarelor.

(2) Ajutoarele *de minimis* se acordă proiectelor finanțate în baza cererii de finanțare, elaborată în conformitate cu elementele prevăzute în Ghidul solicitantului, dar care nu vor avea impact asupra criteriilor de eligibilitate din perspectiva legislației din domeniul ajutorului de stat, la care vor fi atașate următoarele:

a) declarație privind încadrarea solicitantului/partenerilor în categoria microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și mijlocii și, dacă este cazul, calculul numărului mediu anual de angajați, al cifrei de afaceri anuale nete și al activelor totale pentru întreprinderile partenere sau legate, conform anexei nr. 2 la Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare — pentru solicitant și parteneri;

b) declarație privind componența întreprinderii unice din care face/fac parte solicitantul/partenerii;

c) declarație privind ajutoarele *de minimis* primite în ultimii 3 ani de către întreprinderea unică din care face parte solicitantul/partenerul.

CAPITOLUL VII

Beneficiari

Art. 11. — Beneficiarii schemei de ajutor *de minimis* sunt IMM-uri (microîntreprinderi, întreprinderi mici, întreprinderi mijlocii) care își desfășoară activitatea în România, în sectoarele economice menționate în continuare, sau consorții de astfel de întreprinderi:

- C2611 — Fabricarea subansamblurilor electronice (module);
- C2612 — Fabricarea altor componente electronice;
- C2630 Fabricarea echipamentelor de comunicații;
- J6201 — Activități de realizare a softului la comandă (software orientat client);
- J6202 — Activități de consultanță în tehnologia informației;
- J6203 — Activități de management (gestiune și exploatare) al mijloacelor de calcul;
- J6209 — Alte activități de servicii privind tehnologia informației;
- M7211 — Cercetare-dezvoltare în biotehnologie;
- M7219 — Cercetare-dezvoltare în alte științe naturale și inginerie.

CAPITOLUL VIII

Condiții de eligibilitate pentru beneficiari

Art. 12. — Pot beneficia de ajutor *de minimis* în baza schemei de ajutor *de minimis* întreprinderile prevăzute la art. 11 care îndeplinesc cumulativ următoarele criterii de eligibilitate:

1. sunt înregistrate potrivit Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
2. se încadrează în una dintre categoriile: microîntreprindere, întreprindere mică, întreprindere mijlocie la data depunerii cererii de finanțare și la data semnării contractului de finanțare;
3. nu înregistrează obligații bugetare nete (diferența dintre obligațiile de plată restante la buget și sumele de recuperat de la buget):
 - a) mai mari de 1/12 din obligațiile datorate în ultimele 12 luni — în cazul certificatului de atestare fiscală emis de Agenția Națională de Administrare Fiscală;
 - b) mai mari de 1/6 din totalul obligațiilor datorate în ultimul semestru — în cazul certificatului de atestare fiscală emis de către autoritățile publice locale;
4. nu se află în una dintre situațiile incompatibile cu acordarea finanțării din fonduri publice;
5. nu au mai beneficiat de sprijin financiar din fonduri publice, inclusiv fonduri UE, în ultimii 5 ani, sau nu derulează proiecte finanțate în prezent, parțial sau în totalitate, din alte surse publice, pentru aceleași activități, în cadrul unor proiecte similare cu cel ce constituie obiectul cererii de finanțare; nu au mai obținut finanțare nici pentru alte proiecte implementate, având același obiectiv, dar care din diverse motive nu și-au atins indicatorii;
6. sunt direct responsabile de pregătirea, realizarea și managementul proiectului și nu acționează ca intermediari pentru proiectul propus a fi finanțat și sunt responsabile pentru asigurarea sustenabilității rezultatelor proiectului;
7. nu intră în categoria de „întreprindere aflată în dificultate”, așa cum aceasta este definită la art. 7;
8. nu se află în stare de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, lichidare sau suspendare temporară a activității sau nu se află în situații similare în urma unei proceduri de aceeași natură prevăzute de legislația sau de reglementările naționale;
9. asigură din surse proprii valoarea cheltuielilor neeligibile și a celor conexe. Contribuția proprie a beneficiarului, într-o formă

liberă de ajutor *de minimis*/ajutor de stat, poate proveni din surse proprii, credite bancare negarantate de stat, aport al acționarilor, alții decât organisme ale statului, sau din alte surse private;

10. nu fac obiectul unui ordin de recuperare privind declararea unui ajutor de stat ca fiind ilegal și incompatibil cu piața comună sau, în cazul în care solicitantul a făcut obiectul unui astfel de ordin, acesta trebuie să fi fost deja executat și ajutorul integral recuperat, inclusiv dobânda de recuperare aferentă;

11. reprezentantul legal nu a fost condamnat printr-o hotărâre cu valoare de autoritate de lucru judecat pentru un delict legat de conduita sa profesională, pentru fraudă, corupție, participare la o organizație criminală sau la orice alte activități ilegale în detrimentul intereselor financiare ale Uniunii Europene;

12. reprezentantul legal nu a comis în conduita sa profesională greșeli grave, demonstrate prin orice mijloace pe care autoritatea contractantă le poate justifica;

13. reprezentantul legal nu este subiectul unui conflict de interese;

14. reprezentantul legal nu este vinovat de inducerea gravă în eroare a OIPSI/AMPOC prin furnizarea de informații incorecte în cursul participării la cererea de propuneri de proiecte;

15. fac dovada apartenenței la un cluster centrat pe domeniul TIC, dacă este cazul;

16. fac dovada cofinanțării eligibile aferente proiectului și a cheltuielilor neeligibile asociate acestuia, exclusiv TVA (prin prezentarea unui extras de cont sau linie/contract de credit emise/emis de bancă/instituția financiar-bancară), în etapa de contractare;

17. sunt înființate până în anul 2019 inclusiv;

18. au obținut profit din exploatare pe ultimul exercițiu financiar încheiat;

19. îndeplinesc orice alte condiții/cerințe specifice, care nu aduc atingere prevederilor în materie de ajutor de stat, care rezultă din dispozițiile legale aplicabile și Ghidul solicitantului.

Art. 13. — (1) Pentru a beneficia de finanțare nerambursabilă în cadrul prezentei scheme de ajutor *de minimis*, solicitantul va da o declarație privind ajutoarele *de minimis* primite de întreprinderea sau întreprinderea unică în cursul anului fiscal curent și al celor 2 ani fiscali anteriori (fie din surse ale statului sau autorităților locale, fie din surse comunitare), precum și privind ajutoarele de stat primite pentru aceleași costuri eligibile.

(2) Furnizorul prezentei scheme de ajutor *de minimis* va acorda un ajutor *de minimis* după ce va verifica în baza declarației pe propria răspundere a solicitantului faptul că suma totală a ajutoarelor *de minimis* acordate unei întreprinderi sau întreprinderi unice pe parcursul unei perioade de 3 ani fiscali, inclusiv anul fiscal în curs, fie din surse ale statului sau ale autorităților locale, fie din surse comunitare, cumulate cu prevederile prezentei scheme de ajutor *de minimis*, nu depășește pragul de 200.000 de euro (100.000 de euro, în cazul întreprinderilor care activează în sectorul transportului rutier de mărfuri în contul terților sau contra cost), echivalent în lei, și că se respectă toate condițiile din Regulamentul (UE) nr. 1.407/2013.

(3) În cazul în care valoarea totală a ajutoarelor *de minimis* acordate unei întreprinderi pe o perioadă de 3 ani consecutivi, cumulată cu valoarea alocării financiare acordate în conformitate cu prevederile prezentei scheme de ajutor *de minimis*, depășește pragul de 200.000 de euro (100.000 de euro, în cazul solicitanților care își desfășoară activitatea în sectorul transporturilor), solicitantul nu poate beneficia de prevederile prezentei scheme de ajutor *de minimis* nici chiar pentru acea fracțiune din ajutor care nu depășește acest plafon.

(4) Respectarea plafonului *de minimis* are în vedere o întreprindere unică. În vederea identificării întreprinderii unice din care face parte un beneficiar, se va verifica existența oricăreia dintre relațiile enumerate la art. 7 pct. 2 între respectivul beneficiar și orice altă întreprindere.

(5) În cazul fuziunilor sau al achizițiilor, atunci când se stabilește dacă un nou ajutor *de minimis* acordat unei întreprinderi noi sau întreprinderii care face achiziția depășește plafonul relevant, se iau în considerare toate ajutoarele *de minimis* anterioare acordate tuturor întreprinderilor care fuzionează. Ajutoarele *de minimis* acordate legal înainte de fuziune sau achiziție rămân legal acordate.

(6) În cazul în care o întreprindere se împarte în două sau mai multe întreprinderi separate, ajutoarele *de minimis* acordate înainte de separare se alocă întreprinderii care a beneficiat de acestea, și anume, în principiu, întreprinderii care preia activitățile pentru care au fost utilizate ajutoarele *de minimis*. În cazul în care o astfel de alocare nu este posibilă, ajutoarele *de minimis* se alocă proporțional pe baza valorii contabile a capitalului social al noilor întreprinderi la data la care separarea produce efecte.

CAPITOLUL IX

Activități, cheltuieli eligibile și intensitatea ajutorului *de minimis*

Art. 14. — (1) În cadrul schemei de ajutor *de minimis* pot fi finanțate activități de informare și publicitate/promovare, servicii de consultanță, avize, acorduri, autorizații, instruire/formare profesională specifică, auditare financiară și tehnică intermediară/finală a proiectului, managementul intern de proiect, abonamente și cotizații necesare pentru implementarea proiectului.

(2) Sunt considerate eligibile următoarele categorii de cheltuieli:

1. cheltuieli de informare și publicitate:

a) cheltuieli obligatorii de informare și publicitate pentru proiect — conform prevederilor din Ghidul solicitantului și Manualul de identitate vizuală;

b) cheltuieli de promovare a produsului/serviciului dezvoltat prin proiect;

c) în cazul proiectelor de cercetare industrială sau dezvoltare experimentală — cheltuieli de promovare a rezultatelor proiectului pe scară largă (conferințe, publicări, registre cu acces liber sau programe informatice gratuite sau open source);

2. cheltuieli cu servicii de consultanță, avize, acorduri, autorizații:

a) cheltuieli cu servicii de consultanță pentru elaborarea documentațiilor necesare depunerii proiectului (cerere de finanțare, studiu de fezabilitate, plan de afaceri, raport de expertiză etc.);

b) cheltuieli cu servicii de consultanță în domeniul managementului proiectului, inclusiv elaborarea documentațiilor necesare implementării proiectului și servicii de asistență juridică pentru realizarea achizițiilor publice (elaborarea documentației de atribuire și aplicarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică);

c) cheltuieli pentru obținerea acordurilor, avizelor și autorizațiilor aferente activităților eligibile ale acțiunii;

d) cheltuieli pentru obținerea, validarea și protejarea brevetelor și altor active necorporale;

3. cheltuieli pentru instruire/formare profesională specifică:

a) cheltuieli legate de pregătirea personalului cărui a fi este destinată/destinat aplicația/produsul/serviciul software dezvoltată/dezvoltat;

b) cheltuieli legate de pregătirea personalului care va asigura mentenanța aplicației/produsului/serviciului software dezvoltate/dezvoltat, dacă acesta este angajat al beneficiarului;

4. cheltuieli pentru auditare intermediară/finală a proiectului: auditare financiară (conform reglementărilor naționale) și auditare tehnică (din perspectiva corespondenței rezultatului proiectului cu cererea de finanțare);

5. cheltuieli aferente managementului intern de proiect (doar dacă nu au fost acoperite în cadrul cheltuielilor de management de proiect):

a) cheltuieli salariale pentru personalul angajat al beneficiarului finanțării;

b) cheltuieli de deplasare pentru personalul angajat al beneficiarului (diurnă, cazare, transport);

c) cheltuieli cu transportul de bunuri, dacă se justifică în cadrul proiectului;

d) birotică — pentru echipa de management (conform Hotărârii Guvernului nr. 2.139/2004 pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe, cu modificările ulterioare);

e) achiziția de echipamente TIC — numai pentru echipa de management.

(3) Cheltuielile eligibile prevăzute la alin. (2) se decontează după aprobarea și începerea implementării proiectului și pot fi efectuate până la 31 decembrie 2023.

Art. 15. — (1) Valoarea maximă eligibilă a ajutorului *de minimis* care poate fi acordată unui beneficiar în temeiul prezentei scheme de ajutor *de minimis* trebuie să respecte următoarele condiții cumulative:

1. nu poate depăși 20% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile aferente proiectului, prevăzute la art. 14 alin. (2);

2. nu poate depăși echivalentul în lei a 200.000 de euro, calculat pe durata a 3 ani fiscali consecutivi (doi ani fiscali încheiați anterior și anul fiscal în curs).

(2) Ajutoarele *de minimis* se consideră acordate la data semnării contractului de finanțare, indiferent de data la care ajutoarele *de minimis* se plătesc întreprinderii respective.

CAPITOLUL X

Durata, bugetul schemei de ajutor *de minimis* și numărul estimat de beneficiari

Art. 16. — Prezenta schemă de ajutor *de minimis* se aplică de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la epuizarea bugetului alocat, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2022. Plata ajutorului se efectuează până la data de 31 decembrie 2023, în limita bugetului alocat schemei de ajutor *de minimis*.

Art. 17. — Bugetul total estimat al schemei de ajutor *de minimis* este de 2.693.901,99 de euro la cursul inforeuro din luna septembrie 2020 (4,8395), din care 2.255.513,07 de euro reprezintă finanțare acordată prin intermediul Fondului European de Dezvoltare Regională, iar 438.388,92 de euro reprezintă fonduri de la bugetul de stat.

Art. 18. — Numărul total estimat al beneficiarilor în cadrul schemei de ajutor *de minimis* este de 17, aceștia fiind deja selectați pentru finanțare în cadrul Apelului POC/875/2/2.

CAPITOLUL XI

Regula de cumul

Art. 19. — (1) Ajutoarele *de minimis* acordate în conformitate cu prezenta schemă de ajutor *de minimis* pot fi cumulate cu ajutoarele *de minimis* acordate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 360/2012 al Comisiei din 25 aprilie 2012 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor *de minimis* acordate întreprinderilor care prestează servicii de interes economic general, în limita plafonului stabilit în regulamentul respectiv. Acestea pot fi cumulate cu ajutoare *de minimis* acordate în conformitate cu alte regulamente *de minimis* în limita plafonului relevant.

(2) Ajutoarele *de minimis* nu se cumulează cu ajutoarele de stat acordate pentru aceleași costuri eligibile sau cu ajutoarele de stat acordate pentru aceeași măsură de finanțare prin capital de risc dacă un astfel de cumul ar depăși intensitatea sau valoarea maximă relevantă a ajutorului stabilită pentru condițiile specifice ale fiecărui caz de un regulament sau de o decizie de exceptare pe categorii adoptată de Comisia Europeană. Ajutoarele *de minimis* care nu se acordă pentru sau nu sunt legate de costuri eligibile specifice pot fi cumulate cu alte ajutoare de stat acordate în temeiul unui regulament de exceptare pe categorii sau al unei decizii adoptate de Comisia Europeană.

CAPITOLUL XII

Procedura de implementare și derulare a schemei de ajutor *de minimis*

Art. 20. — Procedura de implementare și derulare a schemei de ajutor *de minimis* se desfășoară după cum urmează:

- reverificarea criteriilor de eligibilitate în vederea acordării ajutorului *de minimis*;
- semnarea contractelor de finanțare;
- implementarea proiectelor;
- raportarea;
- monitorizarea și rambursarea cheltuielilor.

Art. 21. — În vederea verificării eligibilității solicitanților pentru acordarea ajutorului *de minimis* prevăzut de prezenta schemă de ajutor *de minimis* se vor verifica toate condițiile de eligibilitate prevăzute în prezenta schemă.

Art. 22. — (1) Administratorul prezentei scheme de ajutor *de minimis* are obligația de a verifica îndeplinirea tuturor condițiilor de eligibilitate, atât cele referitoare la solicitant, cât și cele referitoare la cheltuielile finanțate prin prezenta schemă de ajutor *de minimis*.

(2) Înainte de primirea ajutorului, întreprinderea beneficiară trebuie să transmită administratorului prezentei scheme de ajutor *de minimis* o declarație pe propria răspundere cu privire la ajutoarele *de minimis* primite în cursul anului fiscal curent și al celor 2 ani fiscali anteriori.

(3) Cererea de finanțare aferentă prezentei scheme de ajutor *de minimis* va fi însoțită de o declarație pe propria răspundere prin care beneficiarul certifică faptul că nu desfășoară și nici nu va desfășura pe perioada implementării și pe perioada postimplementare a proiectului activități în unul dintre domeniile/sectoarele excluse.

(4) Verificarea condițiilor de eligibilitate a activităților, proiectelor și cheltuielilor se realizează de administratorul prezentei scheme de ajutor *de minimis* înainte de acordarea facilității. Administratorul asigură, sub orice formă, publicitatea listei proiectelor ce vor beneficia de finanțare ca urmare a îndeplinirii condițiilor de eligibilitate și a altor condiții specifice.

(5) În cazul în care proiectul este eligibil pentru a primi o finanțare în cadrul prezentei scheme de ajutor *de minimis* și este selectat pentru finanțare în urma procesului de evaluare, administratorul prezentei scheme de ajutor *de minimis* informează în scris întreprinderea beneficiară cu privire la valoarea potențială a ajutorului (exprimată în echivalent subvenție brută), precum și la caracterul *de minimis* al acestuia, făcând în mod explicit trimitere la Regulamentul (UE) nr. 1.407/2013 și menționând titlul acestuia și referința de publicare din Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

(6) În cazul în care întreprinderea nu este eligibilă să primească o alocare specifică în cadrul prezentei scheme de ajutor *de minimis*, administratorul schemei de ajutor *de minimis* îi comunică în scris acest lucru.

Art. 23. — Detalierea etapelor de aplicare a prezentei scheme de ajutor *de minimis* se regăsește în Ghidul solicitantului ce corespunde acțiunii „Sprijinirea creșterii valorii adăugate generate de sectorul TIC și a inovării în domeniu prin dezvoltarea de clustere”, aferentă priorității de investiție

„Creșterea integrării pe verticală a soluțiilor inovative TIC în economie”, axa prioritară 2 „Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă” din cadrul Programului operațional Competitivitate, ghid ce va fi publicat pe site-urile Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene și Autorității pentru Digitalizarea României.

Art. 24. — Furnizorul schemei de ajutor *de minimis* își rezervă dreptul de a nu plăti ajutorul *de minimis* sau de a solicita recuperarea ajutorului *de minimis* deja acordat în cazul în care documentele și/sau informațiile furnizate de către beneficiar se dovedesc a fi incorecte sau false.

CAPITOLUL XIII

Reguli privind transparența, monitorizarea și raportarea

Art. 25. — Raportarea și monitorizarea ajutoarelor *de minimis* acordate în baza prezentei scheme se fac în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare, și ale Regulamentului privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat și *de minimis*, pus în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 441/2022.

Art. 26. — Furnizorul de ajutor *de minimis* păstrează evidența detaliată a ajutoarelor acordate în baza prezentei scheme de ajutor *de minimis* pe o durată de 10 ani de la data la care ultima alocare specifică a fost acordată în baza schemei de ajutor *de minimis*. Această evidență trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a demonstra respectarea condițiilor impuse de legislația comunitară în domeniul ajutorului de stat.

Art. 27. — (1) Furnizorul are obligația de a supraveghea permanent ajutoarele *de minimis* acordate, aflate în derulare, și de a dispune măsurile care se impun în cazul încălcării condițiilor impuse prin prezenta schemă de ajutor *de minimis* sau prin legislația națională ori europeană aplicabilă la momentul respectiv.

(2) Furnizorul are obligația de a transmite Consiliului Concurenței, în formatul și în termenul prevăzute de Regulamentul privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat și *de minimis*, pus în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 441/2022, toate datele și informațiile necesare pentru monitorizarea ajutoarelor *de minimis* la nivel național.

(3) În cazul în care există îndoeli serioase cu privire la datele transmise de către furnizor, Consiliul Concurenței poate să solicite date și informații suplimentare și, după caz, să facă verificări la fața locului.

(4) În cazul în care furnizorul nu are date definitive privind valoarea ajutorului *de minimis*, acesta va transmite valori estimative.

(5) Erorile constatate de furnizor și corecțiile legale, anulări, recalculări, recuperări, rambursări, se raportează până la data de 31 martie a anului următor anului de raportare.

(6) Furnizorul va transmite spre informare Consiliului Concurenței prezenta schemă de ajutor *de minimis* în termen de 15 zile de la data adoptării acesteia, conform art. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 28. — Beneficiarul trebuie să păstreze timp de minimum 10 ani de la data la care a fost acordată ultima alocare specifică toate documentele referitoare la ajutorul *de minimis* primit în cadrul schemei de ajutor *de minimis*. Această evidență trebuie să conțină informațiile necesare pentru a demonstra respectarea tuturor condițiilor impuse prin actul de acordare, cum sunt: datele de identificare a beneficiarului, durata, cheltuielile

eligibile, valoarea, momentul și modalitatea acordării ajutorului, originea acestuia, durata, metoda de calcul al ajutoarelor acordate.

Art. 29. — Pe baza unei cereri scrise, furnizorul va transmite Comisiei Europene, prin intermediul Consiliului Concurenței, în 20 de zile lucrătoare sau în termenul fixat în cerere, toate informațiile pe care Comisia Europeană le consideră necesare pentru evaluarea respectării condițiilor prezentei scheme de ajutor *de minimis*.

Art. 30. — (1) Pentru a crea posibilitatea verificării ex-ante a eligibilității potențialilor beneficiari ai măsurilor de ajutor, în conformitate cu prevederile art. 29 din Regulamentul privind Registrul ajutoarelor de stat, pus în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 437/2016, furnizorul/administratorul măsurii de ajutor *de minimis* are obligația încărcării în Registrul general al ajutoarelor de stat acordate în România (RegAS) a prezentei scheme, în termen de 5 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a acesteia.

(2) Contractele, plățile, obligațiile de recuperare a ajutoarelor *de minimis* și rambursarea efectivă a respectivelor ajutoare, aferente acestei submăsuri, se încarcă în RegAS în termen de

7 zile lucrătoare de la data semnării contractului de finanțare, respectiv de la data instituirii plăților, a obligațiilor de recuperare a ajutoarelor sau a rambursării efective a respectivelor ajutoare de către furnizorul/administratorul prezentei scheme, după caz.

Art. 31. — Schema de ajutor *de minimis* va fi publicată integral pe site-ul furnizorului www.mfe.gov.ro.

CAPITOLUL XIV

Recuperarea ajutorului *de minimis*

Art. 32. — (1) Recuperarea ajutorului *de minimis* se realizează de către furnizor, conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Ajutorul *de minimis* care trebuie recuperat include și dobânda aferentă, datorată de la data plății până la data recuperării. Rata dobânzii aplicabile este cea stabilită potrivit prevederilor Regulamentului (CE) nr. 794/2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a art. 93 din Tratatul CE.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

